

Wist u dat...

... MEER BEWEGING IN DE MENOPAUZE BETER IS DAN HORMONENTHERAPIE?

Om de problemen van vrouwen tijdens de menopauze te ondervangen, is meer bewegen beter dan hormoontherapie. Dat stelt Luc Baeyens, hoogleraar Gynaecologie aan de Vrije Universiteit Brussel, in het medisch tijdschrift Bodytalk. Beweging heeft in tegenstelling tot hormoontherapie een gunstig effect op allerlei vlakken. Over hormoontherapie verschenen bovendien onlangs berichten die op een mogelijk verband met borstkanker wezen. Door voldoende te bewegen zakt het risico op borstkanker met 40 tot 60%, ook voor vrouwen die al borstkanker hadden. Vrouwen in de menopauze hebben soms last van stress. Meer beweging heeft ook hier een veel groter effect dan een hormonale behandeling en scoort volgens sommige studies zelfs beter dan antidepressiva. Beweging helpt ook beter om het gewicht te controleren, eveneens een probleem tijdens menopauze.

... LONGEMFYSEEM OOK NIET-HEELKUNDIG BEHANDELD KAN WORDEN?

Bij sommige patiënten met emfyseem (vernietiging van de longblaasjes vooral ten gevolge van roken) ontstaat er in een long een zeer grote 'bulla' of luchtblaas. Deze kan zo groot worden dat zij de omliggende "gezonde" long samendrukt en mogelijk aanleiding geeft tot kortademigheid. Klassiek kunnen deze patiënten geholpen worden met een relatief zware heilkundige ingreep. Recent werd er echter onder leiding van de Kliniek voor Interventionele Endoscopie van het Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit Brussel, een internationale studie verricht waarbij, onder lokale verdoving of lichte algemene verdoving, vier éénrichtingsklepjes in de luchtwegen geplaatst werden bij een 57-jarige man met een zeer grote en invaliderende bulla in de linkerlong. Na één overnachting kon de patiënt het ziekenhuis reeds verlaten. Na enige dagen was hij volledig klachtenvrij en was de longfunctie (de werking van de longen) bijna verdubbeld.

... ER EEN NIEUW GENEESMIDDEL BESTAAT VOOR BEHANDELING VAN HERSENTUMOREN?

Kwaadaardige hersentumoren zijn dodelijke gezwelziekten. Wanneer het gezwel groeit na een operatie, een bestraling en een chemotherapie is er vandaag nog geen werkzame behandeling beschikbaar. Het oncologisch centrum van het AZ van de Vrije Universiteit Brussel onderzoekt momenteel het nieuwe geneesmiddel 'cetuximab' op zijn werkzaamheid tegen kwaadaardige hersengezwellen. De eerste resultaten van de test wijzen erop dat het gezwel bij sommige patiënten zeer gevoelig is aan dit geneesmiddel en een zeer snelle en belangrijke afname vertoont na het inzetten van de behandeling. Bij andere patiënten kon een ziektecontrole verworven worden die langer aanhield dan zes maanden. Cetuximab is een monoclonaal antilichaam (i.e. een eiwit met immunologische eigenschappen) dat gericht is tegen de Epidermale Groeifactor Receptor (EGFR). Deze groeifactor receptor vindt men overvloedig terug op het oppervlak van kwaadaardige hersentumorcellen. Toediening van cetuximab moet het groeisignaal voor de kankercel onderbreken en zorgen voor een afname van de tumor.

... DE HELFT VAN DE ALLOCHTONE LEERLINGEN AFHAAKT ZONDER DIPLOMA?

Allochtonen doen het beduidend slechter op school dan autochtonen. Zo verlaat een op de twee het secundair onderwijs zonder diploma. Dat blijkt uit een onderzoek van de vakgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel. Oorzaak is onder meer het lagere sociaal-economische milieu van de jongeren, de andere thuistaal en de laattijdige intrede in het secundair onderwijs. 20% van de jongens en minder dan 25% van de meisjes van Turkse en Noord-Afrikaanse origine start nadien in het hoger onderwijs. Bij autochtone jongeren is dat respectievelijk 57% en 71%. Meer dan 40% van de Turkse en Noord-Afrikaanse jongeren begint het secundair onderwijs ook op een leeftijd ouder dan 12 jaar, wat meteen een achterstandpositie inhoudt. Van de Turkse en Noord-Afrikaanse jongeren blijft 55% van de jongens en respectievelijk 32 en 42% van de meisjes ook minstens één keer zitten. Bij de autochtone jongens en meisjes is dat 38 en 24%. De oververtegenwoordiging van Turkse en Noord-Afrikaanse jongeren in het beroepsonderwijs springt eveneens in het oog, zeker bij de meisjes. Bijna 70% van de Turkse en 58% van de Noord-Afrikaanse meisjes volgt beroepsonderwijs, tegenover 18% van de autochtone meisjes. De bevindingen van het onderzoek werden neergeschreven in het boek "Wit krijgt schrijft beter. De schoolloopbanen van allochtone jongeren in Vlaanderen" van Nils Duquet, Ignace Glorieux, Ilse Laurijssen en Yolis Van Dorsselaer, uitgegeven bij Garant.

Schoolloopbanen
van allochtone
jongeren in beeld

Nils Duquet, Ignace Glorieux,
Ilse Laurijssen & Yolis Van Dorsselaer

Garant

Kikkeronderzoekers Franky Bossuyt, Kim Roelants en Ines Van Bocxlaer

... DNA-onderzoek bij kikkers een nieuw licht werpt op het verschuiven van de continenten?

Een team wetenschappers van de vakgroep Biologie van de Vrije Universiteit Brussel stelt met DNA-onderzoek van kikkers de klassieke modellen voor uiteendrijvende continenten in vraag. Het team van Franky Bossuyt en Ines Van Bocxlaer stelt dat tussenliggende landbruggen, die nu onder het zeeoppervlak liggen, de opbrekende continenten vroeger verbonden en zo uitwisseling van fauna en flora toelieten tot veel later dan voorheen gedacht. De studie toont ook aan dat landmassa's die nu grotendeels onleefbaar geworden zijn, zoals Antarctica, een centrale rol moeten gespeeld hebben in de verspreiding van dieren in het Laat Krijt (100-65 miljoen jaar geleden). Nog op basis van DNA-onderzoek bij kikkers kon bioloog Kim Roelants achterhalen hoe de voorouders van de moderne amfibieën prehistorische natuurrampen (vulkaanuitbarstingen, komeetinslagen en broeikas effecten) hebben overleefd. Uit onderzoek van 171 soorten blijkt dat de drie moderne amfibiegroepen (kikkers en padden, salamanders en wormsalamanders) hun eerste bloei meemaakten in het Trias (250-200 miljoen jaar geleden), kort na de ergste biodiversiteitscrisis die landdieren ooit meemaakten.

... MEER GELD NIET VOLSTAAT VOOR TOPSPORTSUCCESS?

Dat blijkt uit de eerste resultaten van de studie Sport Policy Factors Leading to International Sporting Succes (SPLISS). Dit onderzoek vormt een onderdeel van een doctoraatsstudie door de vakgroep Sportbeleid en Management (SBMA) aan de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met on-

derzoekers uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Topsport is geëvolueerd; meer landen nemen deel aan topsportcompetities wat het moeilijker maakt het aandeel in topsportsucces te verhogen. Vlaanderen heeft de laatste jaren een belangrijke inhaalbeweging ingezet. Het huidige actieplan topsport is het eerste beleidsplan voor topsport ooit en de middelen, die in de vorige regeerperiode al waren toegenomen, worden in het beleid van Vlaams minister van Sport Bert Anciaux verdubbeld. Als België meer sportmedailles wil halen, volstaat het echter niet om meer geld in topsport te steken. Belangrijker is de efficiëntie van de investeringen en de innovatie te verhogen. Dit kan onder meer door werk te maken van het vroegtijdig opsporen van talent en deze jonge sporters professioneel te begeleiden. Er moet ook meer aandacht besteed worden aan een betere omkadering van atleten en trainers. Er moet ook komaf gemaakt worden met de klassieke 'trein der traagheid'. In Vlaanderen gaat alles 'per definitie' traag. Dat is een nadeel in topsport, waar andere landen in een stroomversnelling zitten, aldus de onderzoekers.

... HET PROJECT ALUMATTER EEN PRESTIGIEUZE AWARD IN DE WACHT SLEEPTE?

Het project AluMATTER, waaraan de Vrije Universiteit Brussel als enige Belgische universiteit samen met 19 andere Europese partners van industrie en academici meewerkt, heeft van de European Aluminium Association een award gekregen voor Best Practices supporting European cooperation in Vocational Education & Training. AluMATTER is een gratis-toegankelijke website die innovatief en interactief elektronische leermiddelen over de aluminiumwetenschap en -technologie verstrekt. Iris De Graeve en Herman Terryn van de onderzoeksgroep Metallurgie, Elektrochemie en Materialenkennis van de faculteit Ingenieurswetenschappen werkten aan de modules oppervlakte-technologie, corrosie, kneedlegeringen (nieuwe module als verderzetting van het project) en meerdere case-studies. Meer informatie over het project vindt u op www.alumatter.info/.

wetenschapswinkel.be

... DE VLAAMSE WETENSCHAPSWINKELS HUN EXPERTISE BUNDELEN IN EEN NETWERK?

Alle Vlaamse universiteiten hebben vandaag een wetenschapswinkel. In zo'n 'winkel' kunnen non-profitorganisaties terecht met vragen waarop ze een wetenschappelijk antwoord willen: milieugroepen, armenbewegingen, sociaal-culturele en welzijnsorganisaties. De wetenschapswinkel speelt de vragen door naar de wetenschappers van de eigen universiteit. Soms vinden die het antwoord in hun studiemateriaal. Soms moeten ze er eigen wetenschappelijk onderzoek voor opzetten, al dan niet met medewerking van studenten. Van Vlaams minister van Wetenschap Fientje Moerman kregen de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Antwerpen als pioniers op dit vlak geld om het concept van de wetenschapswinkel te verfijnen en uit te breiden naar alle Vlaamse universiteiten. Om de dienstverlening te verbeteren, hebben de winkels nu een netwerk opgericht. De Vrije Universiteit Brussel is naast regionale Wetenschapswinkel Brussel tevens coördinator van het netwerk en daarmee het centraal aanspreekpunt voor de Vlaamse organisaties. Meer informatie is beschikbaar op www.wetenschapswinkel.be.

... HET AZ VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL SUCCESVOL IN VIVO BEVRUCHTING TOEPASTE?

Bij in vivo gebeurt de bevruchting en de embryonale ontwikkeling in een capsule die in de baarmoeder wordt geplaatst. Dat zou een 'natuurlijker' alternatief zijn voor de klassieke proefbuisbevruchting of in-vitrofertilisatie. Dankzij deze techniek, uitgetest in het Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit Brussel, zijn nu twee Belgische vrouwen zeven maanden zwanger. "Een belangrijke vooruitgang voor de vrouw, zeker psychologisch, omdat ze meer zelf bij het voortplantingsgebeuren betrokken is", zegt Prof. Paul Devroey van het Centrum voor Reproductieve Geneeskunde hierover. "De embryokwaliteit is bijzonder goed, maar het is nog te vroeg om de slaagkansen te vergelijken met die van klassieke IVF", aldus Devroey. "We gaan nu het systeem van de capsules verbeteren, verder onderzoeken en vergelijken." Voor toepassingen op ruimere schaal is het nog wachten tot 2008.